

Raadsvoorstel

Openbare Raadsvergadering

Datum 30 maart 2026

Agendapunt 5

Onderwerp Beslissing over toelating nieuwbenoemde raadsleden en beslissen over de rechtmatigheid gemeenteraadsverkiezingen

Portefeuillehouder D.H. Schmalschläger

1. Inleiding

De gemeenteraad moet in de huidige ('oude') samenstelling na de gemeenteraadsverkiezingen van 18 maart 2026 een besluit nemen over de toelating van de leden tot de nieuwe gemeenteraad. Onderdeel van de procedure van nieuwe raadsleden is het onderzoek van de geloofsbrieven van de naar aanleiding van de verkiezingsuitslag benoemde kandidaten. De installatie van de leden voor de nieuwe gemeenteraad vindt plaats in de eerste vergadering van de nieuwe gemeenteraad op 1 april 2026.

2. Voorstel aan de raad

Ik zal de woordvoerder van de commissie geloofsbrieven vragen:

1. om de bevindingen van de commissie geloofsbrieven aan de gemeenteraad te rapporteren over:
 - a. het onderzoek van de geloofsbrieven c.a. van de door de voorzitter van het hoofd-/centraal stembureau benoemde raadsleden;
 - b. het onderzoek naar de rechtmatigheid van de gemeenteraadsverkiezingen.
2. welk voorstel de commissie aan de gemeenteraad voorlegt.

De door de gemeenteraad toegelaten raadsleden worden in de eerste raadsvergadering in nieuwe samenstelling door mij beëdigd.

3. Beslissen over toelating nieuwe benoemde raadsleden

Nu op 18 maart 2026 een gemeenteraadsverkiezing is gehouden is het aan de gemeenteraad in de huidige ('oude') samenstelling om te beslissen over de toelating van de door mij alsdan als voorzitter van het centraal stembureau nieuwbenoemde raadsleden.

4. Beslissen over rechtmatigheid gemeenteraadsverkiezingen

Er moet na de verkiezingen ook een oordeel worden gegeven over de rechtmatigheid van de verkiezingen. De organisatie en het verloop van de verkiezingen moeten op wettige wijze plaatsvinden. Het is aan de raad om daar een oordeel over uit te spreken. Dit gebeurt door de 'oude' raad vlak voor de eerste samenkomst van de nieuwe raad op 1 april 2026, dus in de raadsvergadering van 30 maart 2026.

De raad doet dit op basis van het proces-verbaal van het centraal stembureau. Dat proces-verbaal is op zijn beurt (mede) gebaseerd op de processen-verbaal van alle stembureaus en die kunnen aanleiding geven tot bijvoorbeeld het besluit om over te gaan tot het hertellen van de stemmen. De raad heeft de bevoegdheid om te besluiten tot hertelling en zelfs tot herstemming. Een dergelijk besluit kan de raad alleen nemen als er concrete aanwijzingen staan in het proces-verbaal van het centraal stembureau.

Daarnaast kan een dergelijk besluit alleen genomen worden 'indien een ernstig vermoeden bestaat dat door een of meer stembureaus zodanige fouten zijn gemaakt dat zij van invloed kunnen zijn op de zetelverdeling'.

De raad kan deze bevoegdheid dus niet gebruiken in het geval de uitslag aangeeft dat een politieke groepering met een paar stemmen meer een extra zetel zou hebben behaald. De gedachte dat er wellicht een telfout gemaakt is, is niet voldoende. Uit het proces-verbaal moet af te leiden zijn dat er fouten zijn gemaakt.

5. Onderzoek door de commissie geloofsbrieven

De commissie onderzoekt derhalve:

1. de geloofsbrieven. Dit zijn de benoemingsbrieven van de voorzitter van het centraal stembureau;
2. de op de benoeming betrekking hebbende stukken van de nieuwbenoemde leden. Dit zijn met name de uittreksels uit de Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens en de verklaringen van de benoemde raadsleden over hun (eventuele) openbare betrekkingen;
3. het proces-verbaal van het centraal stembureau, vastgesteld op 26 maart 2026.

6. Instelling commissie geloofsbrieven

In artikel 5 lid 1 van het RvO staat: "Bij de benoeming van nieuwe raadsleden stelt de voorzitter een commissie in bestaande uit drie raadsleden". Dit betekent dat de voorzitter, tijdens de laatste raadvergadering van de 'oude' raad, een commissie moet instellen om de geloofsbrieven van de benoemde kandidaten te onderzoeken. De commissie onderzoekt de geloofsbrieven en verdere bij de Kieswet gevorderde stukken en toetst of aan de wettelijke vereisten voor toelating als lid van de raad is voldaan. Dat vergt veel tijd.

Aangezien het telproces en de vaststelling van de uitslag anders verloopt, naar aanleiding van de wetgeving, dan in 2022 heeft dit ook gevolgen voor de benoemingsprocedure en geloofsbrievenonderzoek.

Sinds 2022 is de hele procedure rond het tellen en vaststellen van uitslagen gemoderniseerd. De nadruk ligt op transparantie, controleerbaarheid en zorgvuldigheid. Het telproces zelf blijft handmatig, maar de organisatie eromheen is aanzienlijk aangescherpt. Daarom adviseert de Kiesraad om het onderzoek geloofsbrieven te organiseren na de vaststelling van de uitslag door het Centraal Stembureau op donderdag 26 maart 2026 of vrijdag 27 maart 2026.

Mocht er namelijk sprake zijn van een mogelijke hertelling (deze kans is bijzonder klein) dan kan de gemeenteraad daartoe tijdens een spoedvergadering op zaterdag of maandag besluiten. Als de gemeenteraad hiermee zou wachten tot maandag 30 maart 2026, kan dat tot problemen leiden.

Om het advies van de Kiesraad op te volgen is, in afwijking van artikel 5 lid 1 van het RvO, een commissie geloofsbrieven door de gemeenteraad ingesteld. Dit besluit is door de gemeenteraad op 10 februari 2026 genomen.

De raadsleden die benoemd zijn door de gemeenteraad zijn de heren Maarten Verschuuren, Jort Raemakers en Stan Backus ondersteund door de griffier.

Deze leden dienen onderling te bepalen wie van hen, namens de commissie, het woord zal voeren in de raadsvergadering.

Deze commissie heeft op 27 maart 2026, tezamen met de griffier, haar onderzoekwerkzaamheden verrichten.

7. Risico's

Er zijn geen risico's aan dit voorstel verbonden.

8. Wettelijk kader

De verplichting tot onderzoek over het verloop van de verkiezingen (rechtmatigheid) en het onderzoek van de geloofsbrieven vloeit voort uit de Kieswet, Gemeentewet en Reglement van orde raadsvergaderingen Leudal 2015.

9. Financiële toelichting

Dit raadsbesluit heeft geen financiële gevolgen.

10. Communicatie

Het besluit wordt op de gebruikelijke manier gepubliceerd.

11. Bijlagen

- Bijlage 1 Advies commissie geloofsbrieven gemeente Leudal
- Bijlage 2 Proces verbaal, verslag uitslag en zetelverdeling - Model P 22-2

Heythuysen, 30 maart 2026

DE BURGEMEESTER VAN DE GEMEENTE LEUDAL,

D.H. Schmalschläger